

CITITORUL ELEV

Claudia Anderco, Maria-Cristina Handru, Livia Pop

Lecturi inocente sau inocența lectorului

Comunicare. Grupuri de discuții

Pornind de la nivelul ludic al actului lectorial, propunem stabilirea unor „vârste” ale procesului de comprehensiune a textului – literar sau nonliterar – în funcție de experiența de lectură a elevilor-cititori, dar și de mediul educativ în care s-au format ca lectori. Ținem cont, în acest demers, de portretul-oglină pe care fiecare și-l realizează.

Gabriela Ariton Țăranu

Cărțile – inventarul vieții noastre

Atelier

Scopul activității este acela de a învăța cum se realizează lectura critică. În același timp urmărim modul în care se pot produce variate forme de texte în diferite situații de comunicare.

Nicolae Berindeiu, Emilia Borza

Multitech lector

Atelier

Dacă proiectul nostru ar fi intrat în grila de programe duminicale din timpul comunismului, el s-ar intitula „Cărți, cititori, actori”, dar atelierul nu e dedicat doar nostalgicilor, ci, dimpotrivă, răspunde celor mai recente perspective interdisciplinare ale didacticii: cititorii noștri sunt arhitecți, cinefili și, evident, hermeneuți vă invităm să-i descoperiți!

Cristina Bîndiu, Capitolina Aștefanei

Cititorul elev – de la gimnaziu la liceu

Comunicare. Grupuri de discuții

Încercând să intrăm în lumea cititorului-elev, aflăm – în ciuda impresiei generale că elevii noștri refuză să citească – că lectura ocupă un loc important în viața lor. E drept, nu mai citesc ce citeam noi la vârsta lor (sau citesc, dar înțeleg altceva), nu mai acordă lecturii atât de mult timp ca elevii de altădată (dar și timpul are acum parcă alte dimensiuni). Dar, asemenea cititorilor elevi de totdeauna, citesc cărți în care se regăsesc și... le place să aibă cu cine vorbi despre ele.

Iosefina Blaszani-Batto

Symbolismul în reprezentări vizuale. Un experiment

Comunicare. Grupuri de discuții

Pentru elevii de la liceele vocaționale de artă înclinațiile artistice pot fi căi de recuperare a unor cititori. Am experimentat modul în care elevii pot să reprezinte vizual texte teoretice și poetice simboliste.

Loredana-Nicoleta Carcea

Cum poți determina un elev de gimnaziu să citească?

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea evidențiază câteva „metode” bune de aplicat în cadrul cercurilor de lectură. Pentru că e greu să-i determini pe elevii de gimnaziu să citească, e necesar, ca îndrumător al cercului de lectură, să ai permanent la îndemână soluții practice cu ajutorul cărora să incuți interesul micilor cititori. Îmbinarea actului lecturii cu acela al scrierii, intuirea conținutului unei cărți înainte de a o citi prin comentarea titlului sau a ilustrației, chestionarul, exercițiul reprezentării unui mesaj prin desen, colaj sau poster, discuția cu un invitat-specialist într-un domeniu prezentat în cartea citită sunt doar câteva dintre propunerile făcute.

„Metodele” pe care le prezint în lucrare au fost deja aplicate în cadrul cercului de lectură pe care îl îndrum, de aceea succinta lor descriere e însoțită de exemple concrete care scot în evidență faptul că, prin ele, scopul și obiectivele unui asemenea gen de activitate extrașcolară se împlinesc: participanții socializează, se cunosc prin joc, se autodescoveră, colaborează, fac schimb avantajos de idei și de impresii și, desigur, citesc

Cristina Chiprian

Intrarea în text a cititorului

Comunicare. Grupuri de discuții

Am analizat o relație între instanțele narrative mai puțin cercetată, aceea între text și cititor. Am pornit de la lectura unor texte semnificative, ca texte suport pentru aplicarea unor itemi de evaluare formativă, la clasa a IX-a și a X-a. S-au utilizat povestirea *Jocul de smaragd* de I. P. Culiuanu și un fragment din nuvela *Sărmanul Dionis* de Eminescu. Itemii au vizat spațiul și timpul receptate, specificul personajelor în interpretare noncanonică, elementele de joc/fantastice verbalizate, comentariul unor secvențe purtătoare de mesaj. De asemenea s-a solicitat completarea textului cu un scurt fragment (descriere, detaliu, dialog)

care ar face textul mai clar sau mai interesant ceea ce a permis identificarea cititorilor performanți, capabili să ofere secvențe compatibile textului original.

Gabriela Chirteș

Cititor în absența cuvântului (studiu despre ce, de ce și cum citesc elevii cu deficiență de auz

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea prezintă sinteza unui studiu comparativ despre cititorul elev din școli situate la extremele sistemului de învățământ românesc: liceul tehnologic special și colegiul național de performanță. Investigarea celor trei aspecte privind lectura și tipul de cititor a fost realizată cu scopul de a aduce argumente concrete și convingătoare pentru regândirea curriculum-ului școlar, dar mai ales a didacticii limbii și literaturii române (implicit redefinirea competenței de lectură) în contextual deficienței de auz.

În continuarea studiului propunem modele (în sensul de bune practici) de abordare a conținuturilor la Limba și literatura română la clasa a VIII-a, precum și evidențierea metodologiei specifice impuse de deficiența de auz.

Claudia Ciobanu

Elevul „lector real”. Modalități de abordare pentru un profil cultural în formare

Comunicare. Grupuri de discuții

Preocuparea constantă a cercetătorilor pentru studiul procesului receptării a adus în atenție cu pregnanță problematica extrem de complexă a lectorului real, în această categorie încadrându-se și cititorul elev, ca individualitate în formare, dar și ca parte a grupului social care influențează piața cărții. O scurtă incursiune în istoricul cercetării în domeniul literaturii destinate copiilor/tinerilor, dar și observarea câtorva dintre metodele de investigare a profilului propriu cititorului elev invită la un dialog cu efecte în sfera didactică.

Marcela Ciobănuț

„De-a detectivii literari”

Atelier

Pornind de la romanul *Cazul Jane Eyre* al lui Jasper Fforde, al cărui mesaj vizează raportul cititorului cu textul, cu personajul sau cu autorului acestuia, mi-am propus, prin intermediul unui surprinzător „portal”, să anulez granițele dintre lumea reală și ficțiune. Ne vom transforma în detectivi literari, într-un joc al identităților expropriate, ceea ce presupune o traversare în și dinspre textul literar.

Monica Columban

Propaganda

Postere

Posterele prezentate fac parte dintr-o serie tematică pe care am consacrat-o propagandei pentru lectură în rândul liceenilor. Realizarea posterelor prin utilizarea procedurii colajului reflectă fidel eterogenitatea tărului public cititor cu care lucrez zilnic, dar intenția nu este pur evaluativă, ci mai ales proiectivă. Studiul fiecărui colaj în parte poate oferi sugestii de lectură interesante și poate orienta lectura, pe diverse paliere: tematic, istoric, simbolic, hermeneutic etc.

Laura Camelia Cucu

Cititorul de ieri, cititorul de azi și cititorul de mâine

Postere

Evoluția și ipostazele cititorului elev și dorește să observe comportamentul cititorului elev de azi și tendințele viitoare.

Tereza Deji

Povești pentru adolescenți

Comunicare. Grupuri de discuții

Există prejudecata, în rândul tinerilor și al adulților că, la o anumită vârstă, au trecut deja de timpul poveștilor. S-a încetățenit ideea că se ascultă basme în grădiniță, că se citesc în ciclul primar ca „lectură suplimentară” și se „studiază” un basm popular în ciclul gimnazial. Mare le este mirarea cititorilor – elevi când, în clasa a X-a au de studiat un basm, adevărat că e „cult” și, eventual, sunt îndemnați să-și lărgescă orizontul cultural cu alte 3-4 basme.

Poate de aceea, dacă se propune ca lectură *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă, lectura e superficială, de suprafață, iar cele câteva ore aflate la dispoziție în unitatea de învățare „basmul” devin un adevărat supliciu, atât pentru profesor cât și pentru elev, pentru că dascălul își propune decodarea unui text care a rămas „ermetic” pentru elevi.

Există modalități de a demonstra „actualitatea” acestui basm? Se poate pătrunde astfel în interpretarea textului, făcându-l plăcut pentru cititorul – elev și mai „activ” de predat pentru profesor? Sunt întrebări care încearcă să-și găsească răspunsul în atelierul/prezentarea următoare.

Corina Dindelegan, Cristina Popescu

Literatura – parte a jocului de zi cu zi

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea conține concluziile la care am ajuns pe baza experimentării în ultimii ani a unei tip complex de abordare a literaturii și

gramaticii, care poate fi aplicabil atât la gimnaziu, cât și la liceu. Practic, îi propunem elevului intrarea într-un „simulator”, care îi permite să joace rolul pe care și l-ar dori, dar nu are curajul necesar. El nu mai este elevul X, care vine nepregătit pentru oră sau care este tentat să-și copieze tema de la un coleg de clasă sau să descarce un comentariu de pe un site accesat cu ajutorul internetului, ci devine parte a jocului și se simte ca într-un holospațiu ce îi permite să apese, dacă nu e mulțumit de prestația sa, pe restart sau reloaded.

Georgiana Epureanu

„Rai de păcăleală”

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea este rezultatul opțiunii elevilor din cercul de lectură al școlii pentru lectura dramatizată. Dincolo de lectura obișnuită, mirajul citirii pentru a juca pe scenă spectacolul de teatru s-a manifestat ca o putere a credinței în valorile eterne ale umanității, un profil de cititor atipic în contextul generalizat al prezentului. Fără să știe, cititorii actori s-au „întâlnit” cu scriitorul într-una din mărturisirile lui: „cred încă în bine, în familie, în zâne și vrăjitoare, în logică, în claritate, în punctuație și în alte asemenea «vechituri»”.

Dana Maria Fârțală

Cititorul seralist

Comunicare. Grupuri de discuții

Am ales această temă deoarece vreau să scot în evidență faptul că la seral nu se poate aplica programa *ad litteram*, pentru că din diferite motive (sociale, familiale, financiare) elevii nu au timp să citească fapt pentru care, eu, la orele de limba și literatura română utilizez diferite strategii pentru a-i familiariza cu diferite concepte de specialitate. Mai mult de atât, voi aborda anumite aspecte prin care încerc să demonstrez necesitatea susținerii unui bacalaureat profesional pentru care optează 95% dintre elevii de la seral.

Tatiana Gheorghe

Recuperarea cititorului, instanță activă în construirea sensului textului literar (perspective lectoriale în Jurnal de lectură de Alberto Manguel)

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea focalizează asupra recuperării cititorului elev-prioritate în articularea programei de limba și literatura română. Întâlnirea lectorului adolescent cu texte literare aparținând unor culturi diferite îi activează backgroundul cognitiv și afectiv, îi construiește acestuia un orizont de așteptare și îi dezvoltă abilitățile de viață. Cititorul este antrenat într-un joc în care cele două instanțe demiurgice, autorul și receptorul sunt situate în același plan.

Partea aplicativă a lucrării evidențiază rolul activ și determinant al elevului competent, eficient, capabil de a realiza o lectură personalizată, reflexivă. Interpretarea acestui text literar apare ca o formă de comunicare atipică și ca un proces personal, activ, holistic al cititorului. Lectorul apelează la elementele de context, dobândind o experiență benefică în procesul lecturii critice sau interpretative. Distanțarea de text îl conduce spre interogarea propriei sale vieți.

Dorina Ghidion, Anca Niga

Cititorul în dialog

Comunicare. Grupuri de discuții

Comunicarea prezintă o suită de activități desfășurate în cadrul cercului de lectură, menite să identifice tipurile de cititori din liceu, să conducă la definirea propriului profil de cititor și să evidențieze relația adolescentului actual cu textul. Este structurată în trei părți, cuprinzând interpretarea unui chestionar pe tema lecturii, un grupaj de exerciții vizând identificarea cititorului intratextual și o dezbateră pe tema raportului dintre cititorul ideal și cel real.

Daniela Liliana Gîțlan

Profilul cititorului „dirijat”/avantajele lecturii suplimentare dirijate

Comunicare. Grupuri de discuții

Lectura suplimentară eficientă trebuie planificată, dirijată și evaluată. Oferind mereu elevilor pretexte și liste bibliografice, se creează obișnuința temelor suplimentare la alegere. Prin evaluare, se descoperă adevărații cititori și se ameliorează permanent profilul cititorului „dirijat”, în funcție de vârstă, particularități de grup, competențe etc.

Pretextele presupun lectura unor texte având puncte comune cu lectura studiată la clasă. Ca pretexte, motivele literare de largă circulație alese (motivul drumului și al norocului) oferă posibilitatea abordării interculturale.

Maria Goje

Elevul – un om al Cărții?

Atelier

Atelierele *Oamenii Cărții* sunt dedicate elevilor de gimnaziu (clasele V-IX), având ca temă reiterarea circuitului unei cărți în societate și ca finalitate realizarea cărții clasei.

Atelierele *Oamenii Cărții* se desfășoară în Cluj-Napoca, în perioada octombrie-decembrie 2012, prin încheierea unui parteneriat între editura Aida și patru licee din Cluj: Liceul de muzică Sigismund Toduță, Liceul Teoretic Mihai Eminescu, Liceul Teoretic

Lucian Blaga și Liceul Teoretic Nicolae Bălcescu. Elevii, pe parcursul a cinci ateliere, au avut ocazia să (re)cunoască circuitul cărții în societate, interpretând diferite „roluri”: de scriitori, graficieni, tehnoredactori, corectori, editori etc. Atelierele s-au încheiat cu realizarea cărții clasei, pe care elevii, ulterior, vor avea ocazia să o pună în vânzare în cadrul unui târg de carte (din 19 decembrie 2012). Rămâne să descoperim împreună în ce măsură și cum s-au regăsit elevii printre oamenii cărții.

Alex Goldiș

Orizontul de așteptare al cititorului-elev sau despre Dr. Jekyll and Mr. Hyde

Conferință

Comunicarea propune o reflecție cu privire la conceptul de literatură în școală și caută soluții de adaptare la mutațiile canonice din ultimii ani. Nucleul dur al modernismului și neomodernismului literar – multă vreme în centrul canonului școlar – a impus, dincolo de scriitorii particulari puși în discuție, un mod specific de lectură și interpretare, concretizat în alienarea cititorului-elev.

Georgeta Grivei

Cititorul elev și cunoașterea lumii

Comunicare. Grupuri de discuții

Se știe că interesul dezbaterilor contemporane este armonizarea raportului dintre studiul teoretizant al cunoștințelor care devin tot mai stufoase, uneori academice, cu practica vieții de zi cu zi, care pune accentul pe simplitatea lucrurilor, necesitând o incursiune în realitatea imediată. Toți oamenii au suferințe și temeri, doruri și aspirații mai mult sau mai puțin educate, înțelese, descoperite. Curiozitatea de a vedea în ce lume trăiești, printre ce fel de ființe, nu face decât să ne ajute să ne descoperim pe noi înșine, să pătrundem adânc în esența ființei noastre. Actul instructiv-educativ vizează producerea unor schimbări de natură cognitivă, afectiv-motivațională, atitudinală și comportamentală. De aceea, formarea personalității elevului este realizată prin tehnici, procedee și strategii eficiente de activizare, de participare și implicare afectivă a acestora în procesul de predare-învățare. Astfel, metodele și tehnicile folosite au rolul de a stimula capacitatea de explorare și descoperire, de analiză și sinteză, de raționare și evaluare. În această lucrare propun o privire selectivă asupra unor metodelor de transmitere și de însușire a cunoștințelor, cât și a unor metode de cercetare directă și indirectă a realității, metode bazate pe acțiune practică a cititorului elev.

Monica Halaszi

Cititorul Bartleby

Comunicare. Grupuri de discuții

Unul dintre drepturile cititorului formulate de Pennac este acela de a nu citi. Dar din moment ce folosim cuvântul cititor este evident că vorbim de o persoană care s-a ocupat de această zăbavă care este cititul și a ales la un moment dat să spună NU. Cititorul Bartleby (ca personajul lui Melville) este un Cititor Nu. Dar ce anume l-a făcut pe elevul nostru să devină cititorul Bartleby?

Luize Loica, Maria Romaga

Trei ipostaze de citire a unui chip: Fata cu cerceș de perle

Comunicare. Grupuri de discuții

În vederea consolidării competențelor de comunicare orală și scrisă și a deprinderilor de lectură, ne-am propus să descoperim ce fel de cititori sunt elevii noștri, ce lecturi preferă, cum influențează cititul activitatea lor de învățare. Am folosit chestionare dar și discuții libere, din care să reiasă importanța actului citirii. Grupul țintă, elevii claselor a XI-a. Fiindcă la unitatea de învățare Fundamentele limbii române se propune tema „Literatura și pictura religioasă”, mergând pe abordarea interdisciplinară, am extins discuția despre pictură în general, apoi ne-am oprit la Fata cu cerceș de perle a pictorului olandez, Johannes Vermeer, sursă de inspirație pentru literatură și film. Activitatea s-a realizat punând în relație pictura cu romanul omonim de Tracy Chevalier și cu filmul regizat de Peter Webber, *Girl with a Pearl Earring*.

Corina Daniela Lupuțan

Alt fel de școală, alt fel de teză

Postere

Posterele reprezintă un dicționar ilustrat maghiar-roman și a fost elaborat în cadrul proiectului „Alt fel de școală, alt fel de teză” derulat în luna mai 2012 și aplicat la clasa a IX-a B. Acest proiect a urmărit patru activități: corectarea unor texte în limba română, realizarea unui dicționar ilustrat maghiar-roman, exerciții de traducere din limba maghiară în limba română și susținerea tezei. Pentru exercițiile de corectare a fost propusă elevilor emoționanta carte *Flori pentru Algernon* de Daniel Keyes. Teza a urmărit toate tipurile de exerciții propuse, a valorificat într-un mod atractiv materialele, iar elevii au agreeat acest tip de evaluare.

Mariana Marin

Interacțiunea elevului cititor cu opera literară prin intermediul Calendarului de lectură și atitudine online

Comunicare. Grupuri de discuții

Studiul dat realizează o experiență didactică netradițională, pentru a stimula interesul față de lectura unei cărți. Calendarul de lectură și atitudine online va avea ca și instrument de lucru cartea, computerul și accesul la internet. Aventura lecturii va porni de la recomandarea cărții. Dacă ne interesează preferințele de lectură, atunci fiecare elev va alege cartea în funcție de anumite

criterii anunțate prealabil: specie, temă, scriitor, curent. O altă posibilitate este ca toți elevii să citească aceeași carte. Aserțiunile elevilor desprinse din *Calendar* ne permit să constatăm o stare dominant atitudinală. Elevul are mai mulți parteneri de comunicare, aceștia fiind asigurați de *Calendarul de lectură și atitudine online*. În interacțiunea dată *Calendarul* mai îndeplinește rolul de consilier, căruia cititorul îi împărtășește sentimentele, meditațiile, care pe parcurs se transformă în idei de valoare.

Alexandru Matei
Elevii și științele umane

Conferință

Invitat recent de o colegă, profesoară de franceză la Liceul Gheorghe Șincai din București, am constatat (încă o dată) că se pune automat semnul egalității între lectură și literatură (cu sensul de ficțiune). Or, mi se pare că științele umane oferă elevului câteva instrumente de lucru, pe care predarea literaturii în învățământul secundar din România nu le oferă. Argumentarea, un context cultural și social pentru orice text, mai ales dacă ne gândim la istorie, o mai bună folosire a neologismelor și conceptelor, accesul la lucrări în limbi străine și prin urmare la dezbateri importante pentru starea actuală a lumii, texte absente în România.

Gabriela Medan
„Eu, cititorul elev”. Laborator autoscopic

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea prezintă mărturisiri și mini-analize ale felului în care elevii citesc și percep lectura, în care își aleg cărțile sau acceptă/refuză recomandările profesorilor, părinților, colegilor. Pentru că tematica simpozionului se leagă de cititorul elev, mi s-a părut util să îi las pe ei, elevii să își analizeze poziția față de lectură și să își exprime opiniile.

Luminița Medeșan, Tatiana Zlătior

Literatura ad usum delphini

Conferință

Prezentarea încearcă un portret al elevului (mai ales de liceu) în postura de cititor de literatură în contextul cultural actual, marcat de explozia tehnologică digitală, care-i vizează și-i captivează mai ales pe tineri.

Simina-Maria Moldovan

Cercurile lecturii

Postere

Pentru a dezvolta interesul pentru lectură în mediul școlar și pentru a-i determina pe elevi să-și formeze strategii proprii care să-i ajute să înțeleagă și să comunice despre textele pe care le citesc, profesorului îi revine misiunea de a crea ocazii diverse în care cititorul elev să discute și să scrie despre textul literar. Posterul este rezultatul unor activități de lectură și scriere pe marginea unui text literar studiat la clasa a IX-a, având ca punct de plecare cele trei paliere ale lecturii școlare: prelectura, lectura și postlectura, precum și tipurile de cititor: inocent, competent și eficient

Ioana Mureșan, Silvana Bicăzan

Talantul de a fi cititor

Atelier

Acest atelier își propune descoperirea și exersarea „talentului de a fi cititor” – în inspiratele cuvinte ale poetului și eseistului Dinu Flămând - printr-un demers cvasi-ludic, aplicat la nivelul clasei a IX-a. Exersarea unui astfel de talent generează multiple beneficii în activitatea didactică.

Mirela Mureșan

Între realitatea sensului și sensul realității: profilul unui cititor transdisciplinar

Comunicări. Grupuri de discuții

Lucrarea va încerca să schițeze profilul unui cititor transdisciplinar, așa cum se conturează el din perspectiva metodologiei transdisciplinare aplicate lecturii. Termenul de transdisciplinaritate va fi folosit în accepțiunea consacrată internațional de Basarab Nicolescu și CIRET.

Un asemenea tip de cititor va fi capabil să transgreseze puntea dintre simpla realizare a sensului global al unui text citit la „înțelegerea” acestuia și apoi la integrarea lui în sensul general al propriei existențe în lume.

Iuliana-Anda Nacu

Tipuri de cititori – elev

Comunicare. Grupuri de discuții

Fără a avea pretenția realizării unei cercetări științifice, am inițiat un studiu al cărui scop final a fost acela de a identifica mai multe tipuri de cititori-elev. S-a folosit metoda chestionarului, dar și interviuarea subiecților cu vârste cuprinse între 15-19 ani, atât băieți, cât și fete, din trei unități de învățământ aparținând unor filiere diferite: teoretică, tehnică și vocațională. În vederea obținerii unor răspunsuri sincere din partea persoanelor chestionate, am ales drept „colaboratori” trei elevi din clasa a XI-a, care, pe lângă aplicarea chestionarelor, au interviuat câțiva elevi ce au consimțit ca răspunsurile să le fie înregistrate audio-video. Am identificat printre elevi următoarele tipuri de cititori: „devoratorul de lectură” („rara avis”), cititorul „de voie, de nevoie”, cititorul

„de ocazie” și cititorul „căutător prin memorie”.

Ioana Nanu

Cititoarea, în imagini și cuvinte

Comunicare. Grupuri de discuții

Dacă luăm de bun ceea ce pictura ne spune despre cititoare, rămânem convinși că ele sunt înclinate spre lubric, voluptate și păcat. Stupide, goale, sunt lectori preponderent estivali, șemineele sau alte modalități de încălzire lipsind, de obicei, din reprezentări. Așadar, ceea ce nimănui nu-i face plăcere în mod normal, tuturor acestor cititoare, pe parcursul a câteva secole, pare să le provoace o nemăsurată satisfacție spiritual-sexuală. Desigur, credem așa doar dacă nu vrem să judecăm critic cele supuse privirii! Iar dacă lectura critică a unui atare tablou se impune, cu atât mai mult și aceea a textelor literare trebuie să se întâmple. Acestea din urmă mustesc de stereotipuri de gen. Prevalându-se de argumentul autorității autorului lor, în lipsa demersului magistral prin care să se producă problematizarea la nivelul discursului sau al mesajului, textul, alături de profesor, e promotorul modelelor deficitare masculine și feminine.

Mihaela Nicolae, Rădița Gheorghe

Exuviabili – pieile de șarpe ale cititorului

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea noastră este o analiză a avantajelor/dezavantajelor pe care le presupun cele două opțiuni de lectură pe care ni le oferă cititul tradițional, pe suport de hârtie, și e-bookul. Ce pierde și ce câștigă cititorul, cât de flexibili sau inflexibili suntem, în câte feluri se poate citi un text clasic sau contemporan? La aceste întrebări încercăm să răspundem, plecând de la așezarea cititorului în lista autorilor.

Monica Onojescu

În căutarea temei povestitorului

Atelier

Una dintre cele mai mari dificultăți atunci când ne propunem să începem un atelier de scriere revine sub forma unor întrebări: „despre ce să scriu”, „nu știu să inventez”, „nu am talent”. Propunem o cale de a depăși „criza” povestitorului.

Flavia-Elena Oșan

Tipologii de cititori în Erou fără voie de Petru Cimpoșu

Comunicare. Grupuri de discuții

Pornind de la cartea lui Petru Cimpoșu, *Erou fără voie*, comunicarea își propune să ilustreze cititorul model, un cititor care deține gândire critică și nu se lasă înșelat de aparențe, de capcanele pe care i le întinde adeseori autorul. Este vorba despre un lector (S.) care apare în interiorul ficțiunii, care interpretează și pune sub semnul întrebării fiecare frază pe care o citește, chiar dacă cel cărui îi analizează jurnalul este prietenul său – B. Cititorii elevi pot schița câteva trăsături ale acestui cititor, luându-l drept model sau inspirându-se din interpretările sale. Romanul în discuție le va revela cititorilor elevi ideea că nu există un adevăr universal într-un text sau o interpretare unică, ci el renaște de fiecare dată când este citit. Interpretarea presupune, așadar, un cititor activ, liber să gândească, să cerceteze, să-și exprime opinia.

Alina Pamfil

Intrarea în lectură. Călătorie și popasuri

Conferință

Prezentarea valorifică evocarea primelor lecturi așa cum a fost realizată de oameni de lectură consacrați și de studenți ai Facultății de Litere. Discuția distinge motivele care au determinat intrarea în lumea cărților, evidențiază cărările pe care s-a intrat și evidențiază locurile la care acestea au dus.

Ana-Maria Pătrășcoiu

Elevul Mileniului trei

Comunicare. Grupuri de discuții

Sistemul educațional al secolului XXI este bazat pe binecunoscutul proverb „knowledge is power”, având un rol bine definit în ceea ce privește potențialul intelectual al elevului, studentului profesorului, reflectat prin inteligență și creativitate, piloni ce vor asigura progresul socio-uman la începutul mileniului trei. Școala contemporană centrată pe elev, beneficiază de sunet, imagine, elemente, multimedia TIC, cât și de organizarea învățământului modular, în vederea stimulării creativității elevului. Elevul este considerat un leadership, dovedind, respect, toleranță, empatie, participând la propria sa formare. Studiul este mult mai eficient dacă atât elevii cât și profesorii folosesc Biblioteca Virtuală, o bibliotecă, online, imaginară pentru stocarea datelor, cu o capacitate informațională nelimitată.

Lenuța Popa

Proiectul educațional „Argumentul cărții”

Comunicare. Grupuri de discuții

Comunicarea se fundamentează pe recomandările bibliografice pe care le-am făcut elevilor claselor de profil umanist din anul

școlar trecut și până în prezent. Mesajul său a fost validat în cadrul celor două lecții deschise la dirigenție, la clasa a IX-a și în Programul național „Școala altfel”. Ex. de obiectiv: consolidarea măsurii remediale (formulate, personal, după aplicarea testelor inițiale) de cultivare strategică a deschiderii elevilor spre lectură, atribut al omului civilizat.

Adina Popescu

Compuneri, în afara „sistemului” sau De ce povestesc copiii în imagini

Conferință

Generația de astăzi de copii cititori/scriitori este în primul rând mai vizuală (și mai extrovertită) decât generațiile din urmă. Ceea ce caută ei în text este imaginea, mai puțin emoția. Ceea ce „aud” ei în text sunt dialogurile, mai puțin descrierile. Iar ceea ce contează este povestea în sine, în simplitatea ei. Cauza principală este impactul devastator al mediului audio-vizual. Dintre carte și film, ei vor alege, în majoritatea cazurilor, filmul. Și în momentul în care scriu, ai senzația că, de fapt, îți povestesc un film din capul lor.

Teodora Popescu

Elevul cititor și... peștera

Postere

Posterul, creat într-o manieră originală, îmbină paginile de literatură, cu interpretarea personală, fotografia cu desenul. Acesta înfățișează pe scurt conținutul cărților *Cititorul din peșteră* și *Charlie și Fabrica de ciocolată*, scoțând în evidență diverse tipuri de lectură și de cititori, armonizând scrierea obiectivă, concisă cu subiectivismul interpretării și creativității.

Dora Popovici

Elevul de liceu – cititor pasionat de literatură. Tipologii

Comunicare. Grupuri de discuții

Prezenta lucrare se bazează pe experiența acumulată pe parcursul carierei mele de profesor de literatura română. Mă voi referi la modalitățile folosite pentru stimularea dorinței de lectură a elevilor mei. Interpretarea textului depinde de nivelul intelectual al elevului, de felul în care acesta este un anumit tip de cititor -inițiat, informat, bulimic, neinformați, suspicios.

Avantajele lecturii sunt benefice pentru elevii de liceu - le îmbogățește vocabularul, îi ajută să se raporteze mai ușor la diferitele situații de viață, să se cunoască mai bine pe sine și pe alții. Citind mult poți să scrii bine. Cititul nu înseamnă numai informație. Prin citit înveți să vorbești corect, să gândești bine. Lectura este un corelativ al interogativității, al întâlnirii cu altul care e departe de tine, înseamnă un dialog cu acesta (cu autorul). Cititul creează o stare de bine, e o bucurie fără complicații. Lectura este cel mai puternic factor de destresare. Un cercetător englez arată că lectura reduce stresul cu 68%, muzica cu 61%, plimbarea cu 25%!

Gabriela Romano

Cititorul din Tabăra de Lectură

Atelier

Tabăra de Lectură e un proiect quasi-convențional de atragere a elevilor într-o activitate extracurriculară în timpul lor liber, oferind o motivație oricărui elev, de la pasiunea pentru citit, la curiozitate, conturând un tip de cititor: cititorul etern, clandestin, cu abonament, analfabet, pasager, nostalgic, bovaric, guraliv, snob sau anticititorul. Elementul de noutate îl constituie alternarea perioadelor de citit propriu-zis cu atelierul de scriere sau de ilustrare de text, cu discuțiile tematice, schimbul de opinii, cărți, liste de lecturi, experiențe

Mina-Maria Rusu

A citi - a lectura - a înțelege - a deveni

Comunicare. Grupuri de discuții

Criza lecturii este, în realitate, o *criză a cunoașterii*, derivată din neînțelegerea sau din înțelegerea secvențială de către elev a ceea ce se învață în școală, prin abordarea disciplinară practică acum, la nivel curricular. Realmente, elevii citesc, de preferință informații livrate în format electronic, fără o dirijare adecvată a lecturii de acest tip și fiind privați de o evaluare constantă a acesteia, de către profesor. De aici, ruptura dintre bancă și catedră, având ca efect scăderea randamentului scontat al actului de educație. Prin urmare, devenirea elevului devine o problemă a educației instituționalizate, a cărei rezolvare poate să se producă și prin reevaluarea binomului *a citi – a lectura*, vizând ponderea relației dintre *conștient* și *formativ* al acțiunii în sine. Implicarea conștientă a elevului în actul lecturii și asumarea efectelor acesteia pe termen lung asupra propriei deveniri sunt rezultatele așteptate ale unei strategii a lecturii, ca abilitate fundamentală pentru inserția socială de perspectivă. Astfel, lectura se întrevide ca o derivată a competenței-cheie *a învăța să înveți*, esențială pentru *învățarea pe tot parcursul vieții*.

Camelia Sandu

Toți deodată, în adâncul... lecturii!”

Postere

Posterul își propune să evidențieze maniera în care elevul se apropie de text și-i înțelege mesajul, felul în care se schimbă percepția asupra textului literar în funcție de vârstă, de lecturile anterioare, de experiența de viață. S-au comparat reflecțiile elevilor de clasa a VI a cu cele ale elevilor de clasa a XII a în urma lecturii aceiași cărți a scriitorului israelian Amos Oz:

Deodată în adâncul pădurii. Îndemnul la lectura acestei cărți a fost însoțit de cuvintele autorului: „Dragii mei, am devenit scriitor din cauza sărăciei, a însingurării și a înghețatei”, elevii încercând să găsească legătura dintre mărturisirea scriitorului și text. Posterul se vrea a fi o pledoarie pentru studiul unor texte din literatura universală în școală, la orele de literatură.

Cristina Sărăcuț

Criticul – cititor de imagini: reflecții asupra relației dintre literatură și artă în critica românească din perioada 1960-1988

Comunicare. Grupuri de discuții

Articolul de față își propune reveleze principalele direcții de investigare a relației dintre literatură și pictură în critica românească din perioada 1960-1988. Corpusul analizei îl constituie articole și studii ale unor critici de artă români, publicate în revista *Arta*, dar și studii ale unor critici literari, apărute în aceeași perioadă. În esență, cercetarea configurează trei direcții ale reflecției românești asupra modului în care interacțiunea literatură/artă influențează receptarea textului literar.

Marilena Șerban

Însemnările unei profesoare despre jurnale de puști și puștoaice

Comunicări. Grupuri de discuții

Privindu-i cu invidie pe cititorii mei elevi care își împrumutau cu entuziasm și plăcere cărți din afara programei și le silabiseau cu sărg prin colțuri de școală, deși cu greu descifrau textele din manual, mi-am amintit de Tzvetan Todorov: Cunoașterea literaturii nu e un scop în sine, ci una dintre căile regale ce conduce la împlinirea fiecăruia dintre noi. Cum arată cititorul elev? Ce îl împlinește pe el? O perspectivă.

Diana Teodora Șimonca-Opriță

Albumul de familie – de la o lectură a imaginii la o lectură a semnificațiilor antropologice

Comunicare. Grupuri de discuții

Lucrarea prezintă etapele unui proiect desfășurat cu o clasă de profil uman-filologie, pe durata a trei semestre ce au acoperit în cea mai mare parte perioada studierii opționalului de „Cultură și civilizație tradițională românească” ce se parcurge în școala noastră în clasa a XI-a liceală. Elevii au recuperat albumele vechi de familie și au încercat să le „recitească” dintr-o perspectivă actuală, cu ajutorul părinților și al bunicilor, însoțindu-le cu un text explicativ, descriptiv sau cu un comentariu ironic. Cum majoritatea fotografiilor avea în centru nunta, profesorul coordonator al proiectului și antropologii de la Complexul muzeal din Arad au decis aplicarea unui chestionar antropologic focalizat pe momentele esențiale ale ceremonialului (cunoașterea tinerilor, peșitul, chemarea la nuntă, pregătirile, ziua nunții) și publicarea sub formă de volum. Lansarea acestuia avut loc în școală în data de 3 iunie 2011.

Ioana Tămăian

Fluența și calitatea lecturii

Comunicare. Grupuri de discuții

Fluența este un indiciu pentru calitatea lecturii. Definită drept abilitatea de a recunoaște cuvintele cu ușurință și de a citi natural, fără efort, cu viteza, ritmul, frazarea, intonația și expresivitatea potrivite, fluența depinde de viteza de procesare a informației și îmbunătățește comprehensiunea și interacțiunea cititorului cu textul. Comunicarea pledează pentru lectura cu voce tare și pune în discuție anumite strategii pentru dobândirea fluenței în lectură.

Lăcrămioara Tinca

Analfabetismul funcțional

Comunicare. Grupuri de discuții

„Analfabetismul funcțional” este un pericol la adresa societății și a civilizației. Se pare că acesta este rezultatul unui gen de complicitate care ne va conduce inevitabil spre dezastru. Dacă această complicitate este evidentă, înseamnă că și cauzele fenomenului sunt cunoscute și înțelese. Soluția se află în fiecare dintre noi și în înțelepciunea cu care privim spre viitor.

Lăcrămioara Tinca

Analfabetismul funcțional

Postere

Profesorul determină și stimulează elevii să citească, propunându-le să parcurgă texte dintr-un domeniu, cum este filosofia, rezervat celor inițiați. Incitarea la lectură se face prin atitudinea personală a profesorului și prin scenarii / proiecte atent planificate și selectate.

Mirela Tomoiogă, Nicoleta Opriș

Lectura puzzle. Tabularitate și secvențialitate

Atelier

Atelierul își propune redimensionarea actului de lectură din perspectiva a două mari concepte – tabularitate și secvențialitate –, acestea, în complementaritatea lor, definind cititorul elev ca pe un „jucător” de puzzle, care uzează atât de „gesturi” de strategie, cât și de gesturi pur întâmplătoare. Alăturarea unor texte foarte diferite din punct de vedere tematic permite, în acest

sens, evidențierea atât a diversității în subiectivitatea lecturii (orientată și din prisma inteligențelor multiple), cât și a plurivalenței actului critic propriu-zis. Este pusă în lumină, astfel, nașterea succesivă a actului de lectură (de la lectura ,,

Nadia Torge, Bianca Larisa Pădurean

Elevul-cititor Între utopie și realitate sau „Nu te supăra, frate!”

Postere

Am realizat un poster prin care am reprezentat grafic (după modelul jocului enunțat în titlu) unii factori ce influențează parcurgerea facilă sau nu a drumului către carte. Reușita acestui traseu pare să aibă la bază nu doar elemente concrete, relativ cuantificabile (familia cititoare, deținerea unei biblioteci proprii, ghidarea corectă a lecturii etc.) ci și hazardul. Prin urmare, deși sună ușor anost, norocul de a da cu zarul corect își spune cuvântul. Ne-am oprit la jocul Nu te supăra, frate! având în vedere faptul că inițierea elevului ce dorim să ajungă la statutul de elev-cititor întâlnește în cale oportunități, dar și piedici. Profesorul, ca personaj adjuvant, se vede nevoit să își recunoască limitele omnipotenței; el ajunge să se declare neputincios considerând că norocul nu este de partea lui.

Cu toate că dorința noastră este aceea de a îngroșa rândurile cititorilor ar trebui să privim nu cu indiferență. ci cu împăcare refuzul unor elevi de a ne face jocul mai ușor. Trist sau nu ajungem, în unele cazuri, să intrăm în pielea fratelui (din joc) ce nu e necesar să se încarce cu deznădejdea nereușitei.

Gruia Ungurian

Cititoru și lectura cu N fețe

Comunicare. Grupuri de discuții

Exemplificarea s-a făcut pe nuvela Popa Tanda de Ioan Slavici. În urma unor lecturi succesive, opera este cercetată din toate punctele de vedere. Elevii au focalizat cele două descrieri ale spațiului, în momente diferite. Potențată de toponimele: Valea Seacă și Sărăceni, descrierea de început pare apocaliptică. Descrierea din final este mai lentă, generând o stare de liniște, de "boierie". Lumina și întunericul sunt două mistere ce atrag în egală măsură. Din această perspectivă s-au evidențiat calitățile preotului Trandafir, care estompează minusurile lumești ale acestuia. Cum este mai bine? Să spui adevărul și să fii pedepsit sau să spui minciuni și să o duci bine? De un mare succes s-a bucurat ideea de a aduce opera literară cu personajele respective în z